

De trein van 10:11

Auteur

Henk Stoorvogel is oprichter en internationaal leider van 4M, een mannenbeweging die bekend staat om haar karakterweekenden en Muskathlons. Daarnaast is Henk als pastor verbonden aan de Vrije Evangelisatie Zwolle (VEZ), waar hij zich voornamelijk richt op spreken en de erediensten.

Henk heeft een passie om mensen te helpen God beter te leren kennen en hun bestemming te vinden. Hij heeft hier een aantal boeken over geschreven, waaronder Jezus Leven, Geboren om te Vliegen, Groeien als een Palm, de 4e Muskietier, G-Kracht en de serie bijbelstudieboeken over Bijbelse personen: Onderweg met... Hij heeft de novelle De trein van 10:11 geschreven in 2011. Het betreft een uitgave in samenwerking met BCB, ter gelegenheid van de Week van het Christelijke Boek 2011.

Zowel in Nederland als in het buitenland spreekt Henk regelmatig in kerken en op conferenties en geeft hij masterclasses en seminars over spreekvaardigheid, het leven van Jezus en het bereiken van je bestemming.

Henk heeft Toegepaste Communicatie Wetenschap gestudeerd aan de Universiteit Twente en ronde daarnaast een HBO studie Theologie af aan de Evangelische Theologische Faculteit in Heverlee, Leuven. Op het snijvlak van deze studierichtingen werkt Henk momenteel aan zijn proefschrift over de veranderkracht van preken. In het voorjaar van 2017 hoopt hij hierop te promoveren.

Henk is getrouwd met Ruth en vader van twee dochters en twee zoons. In zijn vrije tijd houdt hij er van om hard te lopen langs de uiterwaarden van de IJssel en de bossen van de Hoge Veluwe of het Dwingelerveld. Je kunt Henk volgen op Facebook, Twitter en Instagram.

Opdracht

Voor Ruth

Motto

Don't just stand by when your neighbour's life is in danger. I am GOD.

Blijf niet gewoon staan kijken, wanneer het leven van je naaste in gevaar is. Ik ben GOD.

Leviticus 19 vers 16 – The Message

Tiefbrun, januari 1956

Alexander Wanne was weg. Anna, zijn vrouw, wist niet waar haar man naartoe was gegaan. Kurt en Brigitte, zijn kinderen, wisten het ook niet.

Brigitte ging naar de donkere kamer van haar vader. (Haar vader was fotograaf.)

Op de vergroter lag een foto met drie personen die door een kleine opening met ijzeren staven keken. Twee mannen en een heel jonge vrouw. Een donkerharig meisje met een bril. Volgens Brigitte had de verdwijning van haar vader met het meisje op de foto te maken.

Hoofdstuk 1

Alexander Wanne was getrouwd met Anna

Hadden 2 kinderen: Brigitte en Kurt

Was fotograaf, maar kon ook super goed zingen

Hij zou bij Kerst samen met Brigitte gaan zingen voorin de kerk

Hij kreeg een oproep dat hij zich melden moest voor dienstplicht, maar werd afgekeurd omdat hij mank liep en had een groot litteken op zijn bovenbeen

Vroeger was hij met zijn been in een put terechtgekomen → het was gebroken → in gips → gips eraf, been scheef vastgegroeid → dokter moest been opnieuw breken → weer in gips → gips eraf, been recht, maar liep levenslang mank

Gingen naar de kerk en hoorden voor de 1^e keer de trein van 10:11 langskomen

Mensen schreeuwden, gilden en zwaaiden

Hadden bleke gezichten → JODEN

Hoofdstuk 2

Alex heeft een 'bijzondere' buur, woont 7 á 8 huizen verderop: Karl

Hij is lang, smal en pezig → leek een net een wandelende tak vond Alex

Had een grote herdershond en begluurde mensen altijd met kleine oogjes vanonder zijn pet

Alex vond hem niet te vertrouwen

Dominee Mann (dominee van Alex) mocht van de Nationale Kerkenraad niet meer uit het Oude Testament preken en geen collectes meer houden

Voor de 2^e keer kwam de trein om 10:11 langs

Ds. Mann gaf 2 verzen op, zodat ze dat geschreeuw enz. niet zouden horen

Hoofdstuk 3

April 1956 → Alex denkt aan 13 jaar geleden

Er werd toen 's nachts op de deur geklopt, Alex deed open en er stond een Joods meisje op de stoep

Was ouder dan Brigitte en vroeg of ze een nachtje mocht blijven slapen

Alex vond het te gevaarlijk met de gedachte dat zijn buurman Karl het zou ontdekken

Meisje wou weggelopen, maar zei dat ze ff moest w88, want ze kreeg brood, worst en een fles melk

Brigitte had gezien dat hij het meisje had weggestuurd en had toen geen respect meer voor haar vader

Hoofdstuk 4

1942 was een rustig jaar, Alex had weinig opdrachten gehad, maar ze hadden toch nog geen honger geleden

Toen kwam er een zekere Anton Goldberg samen met ds. Mann op bezoek en Anton zei dat hij een opdracht had voor Alex waar hij geld mee kon verdienen

Hij moest eerst zeggen of hij het deed, dan pas zou hem worden verteld wat de opdracht was, twijfelde eerst wel, maar nam opdracht toch aan

Hij moest zaterdag om 6:30 klaarstaan bij de eikenboon, naast de splitsing naar Tiefburn toe

Om 7:00 zou hij dan op het CS Fischerhof van Hannover gebracht worden en moest daar reportages maken

Karl had ds. en Anton gezien en kwam even vragen wat ze kwamen doen.

Hoofdstuk 5

Alex werd opgehaald door een zwarte DKW F9 die precies om 6.30 uur kwam voorrijden. Hij werd op het centraal station van Hannover gebracht.

Zag van alles:

- Schreeuwende soldaten
- Blaffende honden
- Stampende locomotieven
- Schreeuwende mensen
- Schoten

Vandaag zouden de Nazi's veel Joden deporteren

De Joden die er waren werden allemaal in veewagons geduwd

Opeens rende er een jongen weg → soldaten en honden renden achter hem aan → gegil

Anton ging die dag mensen redden, zei hij

Alex moest zo veel mogelijk foto's maken, maar mocht niet opvallen (moest proberen niet mank te lopen) en niemand mocht zien dat hij aan het fotograferen was

Daarom maakte hij met z'n zakmes een gaatje in z'n stropdas en hing de lens van zijn Leica (fototoestel) er doorheen

Hij zag Karl lopen samen met zijn hond → hielp ook met het deporteren van mensen.

Dat ziet hij Goldberg in actie.

Hoofdstuk 6

Anton Goldberg (Cultureel attaché) probeert mensen te bevrijden door ze een Schutzpass te geven, zodat ze na de oorlog een bestaan kunnen opbouwen in Zweden.

Op een gegeven moment zagen de officieren dat er allemaal Joden in weg liepen, i.p.v. de veewagons in.

De officieren liepen naar Anton toe en wilden de Joden weer terug duwen richting de trein, Anton legde uit dat ze een Schutzpass hadden gekregen en dat ze vanaf nu onder toezicht staan van de Zweedse regering.

En ondertussen bleef hij net doen of er niks aan de hand was, babbelde lekker door met de officieren.

Alex bleef maar foto's maken en zag dat een helper van Anton steeds nieuwe wagons openmaakte om Schutzpasse uit te delen.

Toen de Schutzpasse op waren liet hij mensen van alles tevoorschijn halen, zoals brieven, doktersrecepten of deportatiebewijzen die konden dienen als Schutzpass.

Toen een bewaker dat door kreeg, moest hij daarmee stoppen.

Toen de officieren zingend dat er zoveel mensen megingen met Anton, vroeg hij of dit wel klopte.

Anton zei dat hij wel mocht controleren, maar wou wel om 10:00 vertrekken.

Officier controleerde alleen de eersten en zij dat hij het wel goed vond anders was hij te laat voor de trein van 10:11

Alex ging weer naar huis, moest zondagmorgen 6:30 weer klaar staan bij de boom.

Hoofdstuk 7

Om halfelf is Alexander Wanne thuis. Dan kan hij de trein van 10:11 niet meer door het dorp horen rijden. Zijn vrouw en kinderen stonden hem op te wachten. Het viel zijn dochter Brigitte op dat hij een gaatje in zijn stropdas had. Alexander zei dat hij veel foto's van mensen had gemaakt. De kinderen willen de foto's zien, maar Alexander wil dat niet.

Als de kinderen op bed liggen, komt de buurman langs. Hij is dronken. Hij vraagt hoe de reportage van Alexander vandaag was geweest. De buurman zei dat hij zelf op een plaats was geweest waar Alexander actiefoto's, foto's van overwinning had kunnen maken. Omdat hij Alexander niet vertrouwt, kwam hij langs.

Alexander gaat naar de kerk bij dominee Mann. De trein van 10:11 komt langs.

Als ze thuiskomen, eet Alexander zwijgend zijn cake op. Hij is met zijn gedachten bij het werk van Goldberg in Hannover en vraagt zich af of Goldberg die dag nog meer mensen heeft gered. Anna had hem verteld over de massamoorden op de Joden door de Duitsers, maar Alexander dacht dat je niet ongestraft duizenden mensen kon vermoorden. Hij wilde geloven dat het goed zou komen met de gedeporteerde Joden, hoewel hij aan de andere kant een kilte voelde, die hij niet kon verklaren.

Niet alleen door handelen kon een mens schuld op zich laden. Ook zijn afzijdigheid maakte hem al een betrokkene, al was het dan op een andere manier dan zijn buurman.

Alexander nam zich voor om de volgende dag zijn foto's te ontwikkelen.

Hoofdstuk 8

Alexander krijgt een flashback naar vroeger toen hij in klas 2 van de middelbare school zat. Ze waren met een paar vriendjes op een feestje van Walter. Ze waren in het bos. Opeens sprongen er 3 of 4 jongens uit de bosjes. Lukas werd eruit gepakt en moest bij de jongens blijven. (De jongens kwamen uit Hornheim en een zekere Henning was er ook bij.) Wij werden bedreigd met een mes en gedwongen om door te lopen. Alexander bleef echter staan, het was mijn beste vriend en ik zou hem nooit in de steek laten. Ik dreigde dat mijn vader bij de politie werkt en ik hun namen door zou geven. De jongens dropen eindelijk af en wij liepen verder naar Tiefbrun. Alexander werd bedankt door Lukas. Alexander betekent redder van mensen.

Hoofdstuk 9

Anna bracht Brigitte op school en zou met Kurt op bezoek gaan bij mevrouw Lindenbaum. Haar man was een jaar geleden opgeroepen en uitgezonden naar het oosten. Alexander gaat de foto's ontwikkelen. Hij zorgt ervoor dat hij al het materiaal dat hij nodig heeft klaar heeft liggen. Nadat hij een begin heeft gemaakt met het ontwikkelen van de filmrolletjes met foto's, gaat hij een kopje thee drinken. Daarna bekijkt hij een aantal foto's. Hij had 36 foto's gemaakt. Twee foto's vertoonden Goldberg. Op een foto herkent hij het meisje met de ronde brillenglazen en weet dat dit het meisje is, dat hij niet heeft binnengelaten toen zij aan de deur kwam.

Hij denkt na over het moment waarop hij de foto heeft gemaakt.

Dan is Anna terug en vraagt hem te komen lunchen. Hij verbergt de foto's en gaat lunchen. Dan zegt Brigitte dat haar tand eruit is. Alexander durft zijn dochter niet op te pakken en te knuffelen, want hij vindt zichzelf een huichelaar.

Hoofdstuk 10

Dominee Mann had de foto's twee dagen na dat ze ontwikkeld had opgehaald. Hij wilde ook de negatieven hebben. Dat is veiliger voor je, had hij gezegd. Ik had wel verwacht dat hij de negatieven mee wou willen nemen, dus had ik een extra afdruk gemaakt van een foto van het meisje met ronde brillenglazen. Ik stopte de foto in een oude Bijbel die bij ons in de slaapkamer lag en die legde ik achterin de kledingkast. De dominee gaf ons voldoende vergoeding om ons gezin voor enkele maanden vooruit te helpen. Hij had me niet aangekeken toen hij zei dat ik er de 2^e dag niet was geweest. Dat klopt, toen zat ik bij u in de kerk toen had ik gezegd. De dominee had geknikt me kort en even aangekeken en was toen weg gegaan met een envelop onder zijn arm. De volgende zondag kwam er geen trein. Brigitte zat het grootste deel van de dienst te zitten wiebelen aan der losse tand. Die avond bracht ik Brigitte naar bed. Ik las haar een verhaal uit het nieuwe testament, van Jezus die het dochtertje van Jairis opwekte uit de dood. Toen ik klaar was met lezen vroeg ze: papa hoe heet

de moeder van dit dochtertje. Ik keek haar verbaast aan, en zei dat het niet in de Bijbel stond. Brigitte vroeg: zouden we dit niet aan de God kunnen vragen? Hij weet dat toch wel? Ik zei dat God dat inderdaad wel wist maar ik wist niet of wij dat echt aan Hem konden vragen. Waarom kunnen wij dat niet aan God vragen? We mogen toch altijd alles aan Hem vragen? Ik hoopte een antwoord te vinden. Papa ging Brigitte verder, Jezus heeft dat meisje wel levend gemaakt. Doet hij dat bij alle mensen? Ik vroeg aan haar waarom ze dat wilde weten. Leni uit mijn klas haar vader is dood gegaan. Ze zegt dat de soldaten hem dood hebben geschoten. En toen zei Willie dat zijn vader allemaal stoute soldaten dood maakt. Maakt Jezus die allemaal weer beter? Hij kan toch alles? Ik zocht naar woorden. Waarom waren die verhalen ook zo moeilijk. Ik antwoorde dat Jezus inderdaad alles kon, dat hij zelfs mensen kon laten opstaan uit de dood, maar dat hij dat niet altijd deed. Sommige mensen kwamen niet meer terug op aarde. Brigitte vroeg of ze allemaal naar de hemel gingen. Ik dacht aan mijn ervaring aan de afgelopen weken, de volle treinen en de mensen die de trein helemaal vol gestouwd hadden. Ik antwoorde dat niet alle mensen niet naar de hemel gingen. Zullen we bidden? Blij dat ik geen moeilijke vragen meer hoeft te beantwoorden sloot ik mijn ogen en bad ik het *Onze Vader*.

Hoofdstuk 11

Anna snikkend vertelde dat dominee Mann was opgepakt, hij had 5 onderduikers in huis, de dominee, zijn vrouw en vijf dochters en de vijf vreemden werden meegenomen. Ze wisten nu niet hoe het verder met de gemeente. Ze spraken thuis ook alleen nog fluisterend. De volgende dag kwam Manfred een van de weinige mannen uit de gemeente, ze spraken af dat de komende gemeente geen diensten meer waren in de kerk, als je het wou mocht het thuis nog wel in kleine kringen om uit de bijbel te lezen en te bidden. Die zondag gingen ze niet naar de kerk en hoorden ze die dag geen trein. Een paar dagen later kwam aan het eind van die dagen Eva binnen met haar twee huilende dochters, Anna gaf ze eten en drinken. Eva vertelde dat ze van haar man moest zeggen dat ze gedwongen werd om onderduikers in huis te nemen. De dominee en de 5 onderduikers werden naar een concentratiekamp gestuurd en Eva en haar dochter werden aan de begin van de middag vrijgelaten. Eva mocht tijdelijk bij Anna blijven. De volgende zondag kwam in de verte de trein al aan.

Hoofdstuk 12

De dochters van Manfred waren na 3 weken weer naar hun eigen huis gegaan. Buurman Karl was vertrokken naar het Oostfront. Hij vond dat Alexander zich niet moest aanstellen. Hij kreeg een jaar zijn zin. Er vielen nog steeds veel bommen. Alexander moet met jongens van 14 en mannen boven de 60. Hij vond de bombardementen de hel op aarde en hij had de Amerikanen vervloekt omdat ze toch steeds weer bombarderen. Toen ze zich Duitsland zich had overgegeven kwamen de vliegtuigen niet meer. Hij ging terug naar huis en hij hoopte dat Tiefbrun niet geraakt was. Thuis was zijn gezin er nog. Het was vrede en ze hadden de oorlog overleefd.

De weken erna kwamen er sommige mannen terug van het oostfront. Veel waren er verminkt. Dominee Mann kwam ook weer thuis. Hij was veel afgefallen, was kaal, en was erg blij dat hij weer thuis was. Hij had in Dachau gezeten. Daar verzorgde hij de dagsluitingen. De 5 onderduikers zaten ook in Dachau en 2 hadden de oorlog overleefd.

Eén onderduiker had honger en bad: "God van dominee Mann, als u er bent geef me dan alstublieft brood." Een paar meter verder lag ook brood.

Na de oorlog waren er weer gewone kerkdiensten met de normale liturgie. De trein kwam niet meer, Maar Alexander hoorde hem wel. Hij was getraumatiseerd. Hij sliep niet meer goed want hij hoorde Steeds de treinen. Hij ging moe naar bed en werd moe wakker. Het foto's maken ging steeds slechter Totdat de mensen op de foto niet meer staalden.

Hoofdstuk 13

De familie Wanne hadden alle 4 de oorlog overleefd, en konden een nieuw leven opbouwen. Brigitte en Kurt groeiden snel op. Anna en ik maakten amper contact met elkaar. Anna werd schoonmaker bij de familie Grun. Ik hielp bij de boeren uit het dorp. er was geen dag dat ik naar dat bleke meisjesgezicht staarde. 10 jaar na de oorlog droomde ik nog steeds aan haar, en besloot ik naar het raadhuis van Hannover te gaan om haar op te zoeken maar dat had geen resultaat. Er werd gevraagd hoe ik aan de foto kwam met het meisje er op. Ik zei dat ik die dag op het station was Hannover was geweest en die foto had gemaakt. De man vertelde dat het meisje was afgevoerd naar Auschwitz. Ik vroeg of er nog een kans zou zijn of ze nog leefde, maar de man zei dat ze waarschijnlijk dood zou zijn. Maar als ik het echt wou weten moest ik naar het stadsarchief gaan. Ik begon te zoeken in een kast vol met identiteitsbewijzen. Hij wist niet hoe het meisje met de ronde brilglazen heetten maar wel hoe ze eruit zag. De foto's op het identiteitsbewijs waren het enige houvast. Elke map bevatte informatie, verhalen met persoonlijke informatie. Hij las het verhaal van Chaim. Zijn vader en grootouders liepen vooruit op de zaken. Ze riepen de hele familie bij een (34 personen). Grootvader deelde mij dat hij onmogelijk kon ontsnappen en in leven te blijven. Ze besloten 1 iemand uit te kiezen, de uitverkorene kreeg al het geld en overige middelen van de familie en moest proberen in leven te blijven om zo de naam van de familie in ere te houden. Chaim van 13 werd uitgekozen. De nacht van de deportatie sloop hij weg uit Hannover. Hij bereikte Zweden en zou nooit iemand van zijn familie terugzien.

Alexander krijgt het warm van de gedachte dat het meisje met de ronde brillenglazen door zijn toedoen gestorven was.

Zes uur en ontelbare archiefmappen later verlaat hij het pand en gaat lopend naar huis.

Hoofdstuk 14

Het meisje heeft hij nooit in een van de archiefmappen kunnen vinden, elke week van de zomer bezocht hij het archief één keer. Anne praatte niet meer hem, Brigitte ontweek hem Kurt schreeuwde alleen maar tegen hem en ging niet meer mee naar de kerk. Zelf wilde hij ook niet meer, maar durfde niet thuis te blijven. Dus liep hij mee maar liep er 5 meter achteraan. Dominee Mann was er niet meer, die was een paar jaar hiervoor gestorven. Er was een andere dominee gekomen jong en energiek. We moesten blij zijn dominees waren na de oorlog dun uitgezaaid na de oorlog. Hem kon het niet schelen, hij was het meisje met de ronde brilglazen kwijt. Eén ding wist hij bijna zeker dat de trein met het meisje erin naar Theresienstadt was gereden, daarna waren er meerdere mogelijkheden Theresienstadt was namelijk een doorgangskamp: de meesten mensen werden naar Auschwitz doorgestuurd. Sommige mensen werden ergens anders naartoe gestuurd, maar sommige mensen stierven hier ook. Zolang hij niet wist wat er met het meisje was gebeurd koesterde hij hoop, hoop die hem opvat. Eind september had hij het archief voor de tweede keer doorgezocht. 63x de nacht op het bankje doorgebracht. Tientallen keren kwam hij bij het ochtendgloren in Tiefbrun aan (blij dat hij een nacht had zonder dromen.) hij wist dat hij zijn antwoord niet in Hannover kon vinden, daarom besloot hij op 5 oktober 1956 de weg te volgen die hij het meisje had gedwongen te gaan.

Tiefbrun, januari 1956

Een boer vond Alexander, liggend in een weiland naast het spoor. Hij had 200 kilometer oostwaarts gelopen, voordat hij was overleden. Dominee Ernst Jacob kwam de familie Wanne het bericht

brengen dat Alexander was gestorven. Anna begon geluidloos te huilen, Kurt zei niets en Brigitte ging op een stoel zitten zonder iets te zeggen.

Brigitte was inmiddels 20 jaar geworden. De oorlog was al meer dan tien jaar voorbij. Zij vraagt zich af wat zij erger had gevonden: de dreiging van de oorlogsjaren of de vernietigende aanwezigheid van haar vader, de jaren daarna. Vanaf het moment dat de eerste trein hun kerkdienst verstoorde, was haar vader nooit meer de oude geworden. Hij had met haar onder één dak geleefd, maar hij had volledig langs haar heen geleefd. Zijn zelfverachting zat zo diep dat hij geen liefde meer kon verdragen noch geven. Zij vroeg zich af of alles anders was geweest als haar vader bij het verzet had gezeten en opgepakt was geweest. Soms had zij er spijt van haar vader achterna geslopen te zijn toen het Joodse meisje midden in de nacht voor hun deur stond. Toen haar vader het Joodse meisje de deur wees, had hij ook zijn dochter buitengesloten. Het had haar geïrriteerd dat mensen na de oorlog zeiden dat zij geboft had, omdat haar familie de oorlog had overleefd. Ze vroeg zich af of het niet beter was moedig te sterven, dan laf te leven. Nu haar vader gestorven was, wilde Brigitte leven. Eigenlijk was zij te laf geweest dat zij het niet tegen haar vader had gezegd wat zij dacht. Haar eerste daad van moed was het onderkennen van haar lafheid. Wanneer ze straks thuiskwam, zou zij vergeving vragen aan haar moeder dat zij niet eerder ingegrepen had. Zij zou de begrafenis regelen en zich voortaan met nog meer inzet geven aan de kinderen die ze les gaf. De trein van 10:11 had voldoende slachtoffers geëist, het was nu genoeg geweest.

Historische verantwoording

Tijdens de Tweede Wereldoorlog kwamen tussen de 160.000 en 180.000 Duitse Joden om het leven. De meesten van hen stierven in kampen. Vanuit Theresienstadt werden de gedeporteerden doorgestuurd naar vernietigingskampen. 20.000 Joden uit Duitsland overleefden de oorlog. Soms doordat zij getrouwd waren met een niet-Jood, of doordat zij slechts gedeeltelijk Joods waren. Een aantal Duitse Joden overleefde de oorlog doordat zij door niet-Joodse Duitsers verborgen werden gehouden.

Een Duitser vertelde hoe hij tijdens de Tweede Wereldoorlog lid was geweest van een klein kerkje in een stad in Duitsland. Zondag na zondag werden de gelovigen tijdens de dienst opgeschrikt door voorbijrijdende treinen, met daarin mensen die schreeuwden om hulp. Naarmate de treinen bleven rijden gingen de gelovigen steeds harder zingen om het gegil maar niet te hoeven horen. Nu zei de oude man: "Nu, na de oorlog, hoor ik die treinen nog, elke nacht in mijn slaap. En ik hoor het geschreeuw van die mensen. God vergeve mij. En Hij vergeve al die mensen die zich christen noemden, maal niets deden."

Vanuit Hannover zijn in totaal 2.400 Joden afgevoerd, voornamelijk naar het doorgangskamp Theresienstadt. Het eerste transport vond plaats op 15 december 1941.

Abfahrt	Zielort	Anzahl der Deportierten
15.12.1941	Riga	1001
31.03.1942	Trawniki/Warschau	500
23.07.1942	Theresienstadt	584
02.03.1943	Auschwitz	38
16.03.1943	Theresienstadt	31
30.06.1943	Theresienstadt	9
11.01.1944	Theresienstadt	17
20.02.1945	Theresienstadt	220

De gegevens over Theresienstadt, evenals de meeste beschrijvingen van individuele Joden in het verhaal zijn gebaseerd op historische gegevens.

Het personage Anton Goldberg is gebaseerd op de historische figuur Raoul Wallenberg. Deze Zweedse diplomaat heeft naar schatting 100.000 Joden voor deportatie behoed door hen onder bescherming van de Zweedse autoriteiten te plaatsen. Raoul Wallenberg vroeg de Joodse fotograaf Tom Veres op 28 november 1944 naar het Józsefvárosi-station in Boedapest te komen. Het Joodse getto werd ontruimd en zijn bewoners werden in veewagons geladen om naar de concentratiekampen gebracht te worden. Raoul Wallenberg blufte zich een weg naar binnen en gaf talloze Joden ter plekke nieuwe papieren, stelde ze in rijen op en liet ze Boedapest weer in marcheren, waar zij ondergebracht zouden worden in zogenaamde safehouses. Tijdens de twee dagen durende operatie op het Józsefvárosi-station werden verschillende volgeladen veewagons geopend en alle inzittenden bevrijd.